2. Колупаєва А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи : [монографія] / А. Колупаєва. – К. : «Саміт-Книга», 2009. – 272 с. : іл. – (Серія «Інклюзивна освіта»)
3. Лалак Н.В. Інклюзивна освіта в контексті сучасних викликів суспільства //Вісник Прикарпатського університету. Педагогіка. Випуск XXXVIII, Івано-Франківськ, 2011. – С.62-65
4. Лалак Н.В. Шляхи впровадження інклюзії в роботу загальноосвітніх навчальних закладів // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Педагогіка. Соціальна робота». – 2012. – С.107-109

УДК 373.3.031:372.851:16

ГУЙВАН Н.І.
ЛІБА О.М.
Мукачівський державний університет

РОЗВИТОК ЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ

У «Концепції розвитку загальної середньої освіти» сказано: «Освіта – XXI століття – це освіта для людини. Її стрижень – розвивальна, культуротворча, домінантна, виховання відповідальної особистості, яка здатна до самоосвіти і саморозвитку, вміє використовувати набуті знання і вміння для творчого вирішення проблем, критично мислити, опрацьовувати різноманітну інформацію, прагне змінити на краще своє життя і життя своєї країни». Така особистість має володіти надзвичайно важливим логічним арсеналом – методами аналізу і синтезу, абстрагування і узагальнення, вміння доводити і спростовувати, робити правильні висновки, сприймати обґрунтовані, раціональні в тій чи іншій ситуації рішення. Сьогодні, коли удосконалюються навчальні програми, зменшується кількість годин на вивчення ряду предметів в умовах збільшення потоку наукової, технічної, політичної, інформації, дедалі більше зростають вимоги до вчителя й учня щодо оптимізації навчального процесу. Відтак скорочується шлях до знань через використання загальних положень, умовиводів, узагальнень, уміння абстрактно мислити, що у свою чергу потребує знання основ логіки учнями і педагогами. [2, с. 25]

Значна кількість досліджень присвячена проблемам формування логічних умінь у процесі вивчення математики, мови та інших навчальних предметів. Основні ідеї розвитку логічної грамотності учнів на уроках математики викладено в працях І. Гіпша, К. О. Калужніна, В.В. Нікітіна, В.Г. Рупасова, А.А. Столяра, І.Ф. Тесленка, А.І. Фетисова та ін.

Роль навчання в розвитку логічного мислення й основні методологічні положення з виховання логічної культури досліджували Ю.М. Колягін, А.І. Маркушевич, А.М. Пишкало, С.Й. Шварцбурд та ін. [2, с. 25]

Логічний висновок – це асоціація суджень, форма мислення, за якої на основі кількох суджень виводять нове.[1, с. 144]

Вміння характеризуються здатністю виконувати певні дії в різних умовах. Особливістю логічних умінь є те, що учень має вміти не лише аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, а й мислити, робити умовиводи, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між фактами, процесами, явищами, узгоджувати їх із законами логіки, вичленовувати інваріативні загальнопізнавальні способи діяльності для різних навчальних предметів, ступенів навчання та переносити їх у нові умови застосування. Тому процес формування логічних умінь передбачає виконання певних послідовних етапів. Це пов'язано як з рівнями загальної підготовки учнів, характером навчального матеріалу, складністю виконуваних завдань, так і специфічними особливостями мислення дітей відповідних вікових груп. Основні логічні структури мислення формується у віці 5-11 років. Тому логічну підготовку дитини потрібно здійснювати, починаючи з початкової школи.

Під логічною підготовкою молодших школярів розуміємо засвоєння на інтуїтивно-практичному рівні певних логічних понять і набуття відповідних способів діяльності з метою їх розвитку на наступних ланках навчання. [3, с. 55]

Оволодіння складовими логічної підготовки є основою для формування елементів алгоритмічної культури молодших школярів; оволодіння молодшими школярами системою логічних знань і вмінь є основою для розвитку мислення взагалі; у процесі формування логічного мислення необхідно використовувати набутий життєвій досвід, розширювати логічні уявлення учнів за допомогою відповідних навчальних завдань. [3, с. 57]

Обізнаність учителя з основними правилами і законами логіки дає змогу користуватися всіма прийомами отримання знань під час розв'язування проблемних ситуацій з будь-якої освітньої галузі; розвивати в учнів уміння застосовувати правила і закони логіки щодо аналізу подій, явищ, оцінки своїх і чужих думок, формулювати і приймати обґрунтовані рішення під час навчальний дискусій, знаходити раціональний вихід зі скрутного становища. [2, с. 26]

Література

1. Загальна психологія /С. Д. Максименко, В. О. Зайчук, В. В. Клименко, М. В. Папуча, В.О. Соловієнко; за загальною редакцією академіка С. Д. Максименка. Підручник. – 2-ге вид., переробл. і доп. – Вінниця: Нова Книга, 2004. – 704 с.
2. Митник О. Логіка як засіб пізнання учнями об'єктивного світу/О. Митник //Початкова школа. – 2003. – № 12. –С.24-25.
3. Мелешко В. Формування логічних умінь як компонента алгоритмічної культури молодшого школяра/ В. Мелешко, Ю.Мельник //Початкова школа. – 2006. – № 11. –С.55-57.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26
тел./факс +380-3131-21109
Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua
E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua
Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: http://dspace.msu.edu.ua:8080
Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: http://msu.edu.ua/library/